

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
Sayı: 16976
Tarih: 21.02.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 21/02/2022 16:31
Sayı: E-120.10-
0970491

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

21 Şubat “Uluslararası Anadili Günü” vesilesiyle, Türkiye’de var olan mevcut dillerin tespit edilerek bu diller üzerindeki kısıtlamaların ve hak ihlallerinin sona erdirilmesi, Anadil eğitimi önündeki anayasal ve politik engellerin kaldırılması, dillerin korunması, yaşatılması ve yeni nesillere güvenle aktarılması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Hasan ÖZGÜNEŞ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla Birleşmiş Milletler (BM) Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından, 1999 yılında 21 Şubat tarihini, “Uluslararası Anadil Günü” ilan etmiş ve ilk kez dünyada 2000 yılında, “Dünya Anadili Günü” olarak kutlanmaya başlamıştır

Etnik ve ulus düzeyinde toplulukların bütün ilişki ve etkinliklerinde kullandıkları ve anlaştıkları dil, o topluluğun anadilidir. Daha geniş bir tanımla, bir insanın hiçbir eğitime tabi tutulmaksızın ailesi, çevresi ve toplumu aracılığı ile öğrendiği dil, anadili olarak tanımlanmaktadır.

Bireylerin anadilleri dışında sonradan öğrenilen ikinci, üçüncü diller o dillerle iletişim kurmayı sağlasa bile, asla insanın kendi anadili gibi olamamaktadır. Bundan dolayı Çocuk Hakları Sözleşmesinde de açıkça belirtildiği gibi bireyin anadilinde eğitim alması en temel insan haklarından birisi olduğu kadar, bireylerin kendi anadillerinde eğitim almasının engellenmesi de en büyük insan hakkı ihlallerinden birisi olarak kabul edilmektedir.

Dünya üzerinde konuşulan 7000 binden fazla dilin yüzde 40’ı yok olma tehlikesi altında. Türkiye’de ise Türkçe, Kürtçe, Abhazca, Arapça, Arnavutça, Çerkezce, Ermenice, Gürcüce, Lazca, Pomakça, Rumca, Süryanice, Tatarca, İbranice gibi dillerin konuşulduğu bilinmektedir. Bu dillerinde çoğu yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bu durumdan en çok

etkilenenlerin başında ise ana dili Kürtçe olup anadilinde eğitim göremeyen çocuklar gelmektedir.

Anadilinde eğitim alamayan çocuklar kendini ifade etme sorunu yaşamakta ve yaşadıkları güven kaybı nedeni ile eğitimden kopmaktadırlar. Anadilinde eğitim alamayan çocuklar zorunlu Türkçe eğitimi ile asimilasyona maruz kalmaktadırlar.

Türkiye’de dillerin yok olmayla yüz yüze kalmasının pek çok nedeni olmakla birlikte en önemli nedeni; tek bir dilin egemen kılınarak, çok dilliliği başta eğitim olmak üzere kamusal alanda kullanılmasına ve geliştirilmesine imkân verilmemesidir.

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL ve KHK'ler ile özellikle Kürtçe diline ve kültürüne yönelik baskılar ve yasaklamalar arttırıldı. Kürtçe yayın yapan televizyon, gazete, dergi, anadilde eğitim veren okullar ve çocuk kreşleri kapatıldı. Yine Kürt dilinin öğrenilmesine yönelik halk eğitim programları geliştiren Kürdi-Der ile Kürt Dilinin gelişiminde çok önemli katkıları olan, çalışmalar yürüten İstanbul Kürt Enstitüsü'nün kapıları mühürlendi. Kayyım atanan belediyelerin hemen hepsinde çok dilli tabelalar ve levhalar kaldırıldı ve Kürtçe oyunlar sahneleyen şehir tiyatrolarının sözleşmeleri feshedildi. Kürtler için önemli şahsiyetlerin heykelleri söküldü. Hatta zaman zaman insanlar kendi aralarında veya yakınları ile anadili olan Kürtçe konuştukları için linçe maruz kaldılar.

Tüm bu nedenlerden ötürü, Türkiye’de var olan mevcut dillerin tespit edilerek bu diller üzerindeki kısıtlamaların ve hak ihlallerinin sona erdirilmesi, Anadil eğitimi önündeki anayasal ve politik engellerin kaldırılması, dillerin korunması, yaşatılması ve yeni nesillere güvenle aktarılması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Meclis araştırması açılması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatim
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Köçyigit
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Köç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
9	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	DİYARBAKIR	Ö. Faruk Gergerlioğlu
10	AYŞE SÜRÜCÜ	KOCAELİ	A. Sürücü
11	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarisaç
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Ş. Coşkun
13	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar Başaran
14	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bülbül
15	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
16	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
17	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçin
18			
19			
20	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	S. Güzel